

Luksemburgā, 2026. gada 13. oktobrī
(OR. en)

14370/26

AG 164
POLGEN 229
FREMP 322
JAI 1296
DISINFO 80
HYBRID 119
AUDIO 123
EDUC 407

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par iekļaujošu demokrātisko līdzdalību un sabiedrības un kopienas noturību

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par iekļaujošu demokrātisko līdzdalību un sabiedrības un kopienas noturību, kurus Vispārējo lietu padome apstiprināja 2026. gada 13. oktobrī.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR IEKĻAUJOŠU DEMOKRĀTISKO LĪDZDALĪBU
UN SABIEDRĪBAS UN KOPIENAS NOTURĪBU**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT, ka Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā noteikts: Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības; un ka šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība;

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 1., 10., 11., 12., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 39., 40. un 44. pantu;

UZSVEROT, ka demokrātiska sabiedrība tiek uzturēta ar aktīvu pilsonisko līdzdalību un pilsoņu iesaistīšanos un ka tajā tiek ievērotas un aizsargātas pamattiesības;

IZCEĻOT to, ka demokrātija var plaukt, tikai pateicoties vārda un informācijas brīvībai;

UZSVEROT mediju brīvības un plurālisma izšķirošo nozīmi labi funkcionējošu demokrātiju veicināšanā un UZSVEROT, ka, tā kā tiesiskums un demokrātija ir savstarpēji pastiprinošas vērtības, ir būtiski, lai dalībvalstis stingri ievērotu stingrus tiesiskuma standartus;

ATGĀDINOT Eiropadomes 2025. gada 18. decembra ¹ un 2026. gada 19. marta ² secinājumus, kuros uzsvērts, cik svarīgi ir stiprināt Eiropas demokrātisko noturību, un uzsvērtā nepieciešamība padziļināt pilsoņu iesaisti;

¹ EUCO 24/25, 2025. gada 18. decembris, sk. 8. lpp. *Cīņa pret dezinformāciju un ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos.*

² EUCO 1/26, 2026. gada 19. marts, sk. 58. p. *Eiropas demokrātiskās noturības stiprināšana.*

ATGĀDINOT Padomes secinājumus par izglītības un mācību ieguldījumu kopīgo Eiropas vērtību un demokrātiska pilsoniskuma stiprināšanā ³; Padomes secinājumus par demokrātijas noturību: vēlēšanu procesu aizsargāšana pret ārvalstu iejaukšanos ⁴; Padomes secinājumus “Pilsoniskās telpas loma pamattiesību aizsardzībā un veicināšanā Eiropas Savienībā” ⁵; Padomes secinājumus par kultūras, kultūras mantojuma un audiovizuālo darbu stratēģisko lomu Eiropas vērtību un demokrātijas noturības saglabāšanā ⁶; un Padomes secinājumus “Brīvu, atklātu un informācijā balstītu demokrātisku debašu stiprināšana un aizsardzība” ⁷;

ATGĀDINOT Komisijas Ieteikumu (ES) 2023/2836 (2023. gada 12. decembris) par pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistīšanas un efektīvas līdzdalības veicināšanu valsts politikas veidošanas procesos;

ATZINĪGI VĒRTĒJOT Komisijas un Augstās pārstāves kopīgo paziņojumu par Eiropas demokrātijas vairogu ⁸ un Komisijas paziņojumu par ES pilsoniskās sabiedrības stratēģiju ⁹;

ATZINĪGI VĒRTĒJOT Eiropas Demokrātiskās noturības centra (*ECDR*) izveidi 2026. gada februārī;

NORĀDOT, ka šo secinājumu pamatā ir prezidentvalsts Polijas darbs pie ES demokrātiskās noturības stiprināšanas, prezidentvalsts Dānijas darbs pie piekļuves uzticamām ziņām Eiropas demokrātijas vairoga ietvaros un strukturētā diskusija pēc Eiropas demokrātijas vairoga, kas notika Kipras prezidentūras laikā ¹⁰;

ŅEMOT VĒRĀ arī Eiropas Parlamenta Īpašās komitejas attiecībā uz Eiropas demokrātijas vairogu ziņojumu par konstatējumiem un ieteikumiem P10_TA (2026)0286;

³ 15738/23.

⁴ 10119/24.

⁵ 7388/23.

⁶ 15814/25.

⁷ 10533/24.

⁸ JOIN(2025) 791 final.

⁹ COM(2025) 790 final.

¹⁰ 9605/26 (prezidentvalsts ziņojums).

ATGĀDINOT, ka šie secinājumi neskar notiekošās sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu;

1. UZSVER, ka demokrātija, brīvība un vienlīdzība, kā arī tiesiskums ir savstarpēji pastiprinoši un ka šo vērtību ievērošana ir Savienības iestāžu un dalībvalstu kopīga atbildība.
2. ATZĪST plašas pilsoniskās līdzdalības ieguldījumu demokrātiskajā dzīvē un sociālajā kohēzijā; UZSVER, ka demokrātijai ir vajadzīga aktīva un iekļaujoša pilsoņu līdzdalība un kopīgu vērtību ievērošana. ATGĀDINA, ka pilsoņu politiskās līdzdalības stiprināšanā liela nozīme ir efektīvām tiesībām iesniegt lūgumrakstus.
3. ATZĪST, ka uzticēšanās publiskajām iestādēm, demokrātisko procesu integritātei un informācijas telpai ir savstarpēji pastiprinoša un ir demokrātiskās un sabiedrības noturības pamats; un ATZĪST, ka pašreizējais mainīgais ģeopolitisks konteksts rada problēmas mūsu demokrātijām, kas var saasināt radikalizāciju un mazināt uzticēšanos iestādēm un vēlēšanām.
4. Šajā sakarā UZSVER, ka digitālā atstumtība kopā ar problēmām, ko rada ziņu tuksneši, var radīt šķēršļus aktīvai un iekļaujošai līdzdalībai demokrātiskajā dzīvē.
5. UZSVER, ka ārvalstu īstenotas informācijas manipulācijas un iejaukšanās mērķis ir šķelt sabiedrību, vājināt uzticēšanos demokrātiskām iestādēm, kavēt informētas demokrātiskas debates un atturēt pilsoņus no līdzdalības demokrātiskajā dzīvē, kropļojot informācijas vidi, manipulējot ar saturu, pastiprinot šķelšanos un apdraudot uzticamas informācijas un neatkarīgu mediju sasniedzamību un atrodamību. PASVĪTRO, ka pasākumiem, kas vērsti pret ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, vajadzētu būt samērīgiem, vienlaikus aizsargājot vārda brīvību, mediju brīvību un demokrātiskas debates.

6. NORĀDA, ka mākslīgā intelekta, tostarp ģeneratīvā MI un dziļviltojumu, ļaunprātīga lietošana tiek izmantota, lai izplatītu dezinformāciju, mēģinot vērsties pret personām neaizsargātās situācijās, un veicina maldinoša satura radīšanu, mērķorientēšanu un pastiprināšanu, vēl vairāk graujot uzticēšanos demokrātiskajiem procesiem. ATGĀDINA, ka ir īpaši jānodrošina digitālo platformu, tostarp ļoti lielu tiešsaistes platformu (*VLOP*) un ļoti lielu tiešsaistes meklētājprogrammu (*VLOSE*), pārredzamība un pārskatatbildība, politiskās reklāmas pārredzamība un MI radīta vai manipulēta satura novēršana, vienlaikus aizsargājot pamattiesības.
7. ATZĪST, ka līdztekus plašākiem centieniem atbalstīt pilsonisko līdzdalību ir vajadzīga arī preventīva pieeja, lai apkarotu ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, izmantojot izpratni, sagatavotību, agrīnu atklāšanu, atbalstu neatkarīgai pētniecībai un faktu pārbaudei un veicinot kopīgu metodiku un paraugpraksi, lai nodrošinātu, ka šie pilsoniskās līdzdalības centieni ir pamanāmāki un efektīvāki.
8. ATZĪST, ka mūsu demokrātijām ir ārkārtīgi svarīgi nodrošināt Pamattiesību hartas pilnīgu piemērošanu un pamattiesību pilnīgu ievērošanu; ATGĀDINA, ka vārda un informācijas brīvība un pulcēšanās un biedrošanās brīvība ir būtiski priekšnoteikumi pilsoņu līdzdalībai demokrātiskajos procesos; un ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka tiesiskumam ir būtiska nozīme šo pamattiesību un brīvību aizsardzībā.
9. UZSVER, cik svarīgi ir brīvi, daudzveidīgi un neatkarīgi plašsaziņas līdzekļi kā demokrātijas noturības pamatpilāri, kas ļauj pilsoņiem piekļūt uzticamai informācijai, saukt iestādes pie atbildības un izdarīt apzinātu izvēli. Šajā sakarā UZSVER, cik svarīga ir mediju, digitālā un informācijas pratība, lai kritiski novērtētu informāciju, identificētu manipulatīvus paņēmienus un izdarītu uz informāciju balstītus spriedumus par avotu uzticamību.

Demokrātiskās neiesaistīšanās problēma

10. ATGĀDINA, ka vēlēšanu un vēlēšanu sistēmu organizēšana ir dalībvalstu kompetencē; NORĀDA, ka vēlētāju aktivitāti Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kas ir aptuveni piecdesmit procentu apmērā, var uzlabot, lai tā aptvertu visus pilsoņus.
11. UZSVER, ka balsošana vēlēšanās un referendumos ir būtisks veids, kā pilsoņi var paust savu demokrātisko viedokli, ko papildina jēgpilnas iespējas piedalīties demokrātiskā lēmumu pieņemšanā un ietekmēt to laikā starp vēlēšanām.
12. PASVĪTRO, ka pilsoņu uzticēšanās publiskajām iestādēm ir būtiska noturīgu demokrātiju veidošanai; UZSVER, ka šāda uzticēšanās tiek palielināta, ja iestādes rīkojas pārredzami un atbildīgi, pamatojoties uz pierādījumiem, un ja pilsoņiem tiek sniegta skaidra atgriezeniskā saite par to, kā viņu līdzdalība ir ņemta vērā lēmumu pieņemšanā.
13. PAUŽ BAŽAS par to, ka personas neaizsargātās un marginalizētās situācijās var saskarties ar nesamērīgiem politiskās neiesaistīšanās riskiem un neuzticēšanos publisko lēmumu pieņemšanai; un ATZĪST, ka sajūta par mazāku politisko pārstāvību ir plaša sabiedrības problēma.
14. UZSVER, ka ir vajadzīgas iniciatīvas, lai stiprinātu demokrātisko noturību un likvidētu strukturālos šķēršļus demokrātiskai līdzdalībai un pilsoniskajai līdzdalībai, kas var īpaši ietekmēt konkrētas grupas. ATZĪST, ka iekļaujoša, daudzveidīga un jēgpilna līdzdalība kultūras un kopienas dzīvē var veicināt sociālo kohēziju un demokrātijas noturību.
15. UZSVER, ka ir jānovērš īpašie šķēršļi pilsoniskajai iesaistei, tostarp šķēršļi, ar kuriem saskaras personas, kas priekšlaicīgi pamet izglītību un apmācību, personas, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*), un personas ar invaliditāti; UZSVER, ka ir svarīgi cīnīties pret ļaunprātīgu izmantošanu, aizskaršanu un draudiem, kas vērsti pret personām, kas ir aktīvi iesaistījušās sabiedriskajā dzīvē. ATKĀRTOTI NORĀDA, ka šajos centienos ir pilnībā jāievēro pamattiesības un tie nedrīkst kavēt likumīgu kritiku, politiskas debates vai demokrātisku pārraudzību. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņoto ieteikumu un paraugprakses rokasgrāmatu, lai palīdzētu dalībvalstīm labāk nodrošināt politisko kandidātu un ievēlēto pārstāvju drošību.

16. ATZĪST, ka sieviešu un vīriešu līdzdalība ir neaizstājama iekļaujošai demokrātiskai līdzdalībai un ka sievietes joprojām ir nepietiekami pārstāvētas politiskās vadības amatos un joprojām saskaras ar šķēršļiem viņu pilnīgai, vienlīdzīgai un efektīvai līdzdalībai politiskajā un sabiedriskajā dzīvē; ATZĪST, ka dzimumu līdztiesības veicināšana ir būtiska, lai nodrošinātu taisnīgus, efektīvus un demokrātiskus lēmumu pieņemšanas procesus; un stiprinātu sabiedrības un kopienu noturību.

Iekļaujošas līdzdalības Eiropas dimensija

17. ATZĪST, ka dalībvalstīm ir potenciāls gūt labumu no koordinētākas rīcības ES līmenī, lai veicinātu atkaliesaistīšanos politikā, vienlaikus pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetenci, pienākumus un prerogatīvas. ATZINĪGI VĒRTĒ sadarbības iniciatīvas, piemēram, Vīnes Pamattiesību un demokrātijas forumu.
18. ATZĪMĒ, ka apspriešanās demokrātijas procesi ne tikai bagātina publisko lēmumu pieņemšanu, bet gadījumos, kad tie pastāv papildus vēlēšanām, ir pienācīgi izstrādāti un īstenoti un balstīti pārredzamā metodikā un uz patiesi reprezentatīvu pilsoņu kopumu, – tie ļauj pilsoņiem no jauna iesaistīties. ATZĪST, ka pilsoņu sapulču, līdzdalīgu paneļdiskusiju, līdzdalīgas budžeta plānošanas un kultūras un kopienu dialogu dalībnieki konsekventi apliecina politisko zināšanu pieaugumu, lielāku iespēcinātības sajūtu un lielāku vēlmi iesaistīties demokrātiskajos procesos. TURKLĀT ATZĪMĒ, ka vairāku dalībvalstu pieredze liecina, ka ir lietderīgi šādus pasākumus veikt regulāri valsts, reģionālā un vietējā līmenī un ka pastāv potenciāls šos instrumentus atbalstīt, izmantojot e-demokrātijas pakalpojumus ¹¹. MUDINA dalībvalstis apsvērt līdzīgas iniciatīvas.
19. ATZINĪGI VĒRTĒ centienus atbalstīt kandidātvalstu un potenciālo kandidātu dalību Eiropas iniciatīvās, kas veicina iekļaujošu demokrātisko līdzdalību un sabiedrības un kopienu noturību, tostarp asociāciju Eiropas Demokrātiskās noturības centrā.

¹¹ Eiropas Parlamenta, Padomes un Eiropas Komisijas kopīgā deklarācija par konferenci par Eiropas nākotni. Sadarbība ar pilsoņiem demokrātijai – noturīgākas Eiropas veidošana (2021/C 91 I/01)(2021/C 91 I/01).

Satvars iekļaujošai demokrātiskai līdzdalībai

20. ATKĀRTOTI NORĀDA, ka demokrātiska pilsoniskuma izglītība veicina Eiropas ilgtermiņa noturību, jo īpaši krīžu laikā; UZSVER, ka tā ir svarīga aktīvai kritiskās domāšanas uzlabošanai un tam, lai veicinātu demokrātiskās vērtības un cilvēktiesības visos izglītības līmeņos un mācību veidos. UZSVER arī to, cik svarīga ir vizuālā, digitālā un mediju pratība un iespēju nodrošināšana visu vecumu pilsoņiem, jo īpaši jauniešiem, izprast digitālo tehnoloģiju, tostarp algoritmu un MI, darbību un ietekmi.
21. PASVĪTRO, ka ir svarīgi veicināt pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīgu vidi un pārredzamu pilsonisko telpu un iedrošināt atklātu, regulāru un pārredzamu dialogu ar pilsoņiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām; AKCENTĒ, ka pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem ir jāspēj darboties brīvi, drošībā un neatkarīgi, bez nepamatotas iejaukšanās.
22. IZCEĻ, ka jēgpilna, iekļaujoša un pārredzama sabiedriskā apspriešana un pilsoņu līdzdalība sabiedriskās politikas veidošanā var bagātināt lēmumu pieņemšanu.
23. ATGĀDINA, ka iekļaujošas demokrātiskās līdzdalības stiprināšanai ir vajadzīga visas valdības pieeja, iesaistot visu līmeņu iestādes, kā arī iekļaujoša visas sabiedrības iesaiste ar visām attiecīgajām pilsoniskās sabiedrības ieinteresētajām personām.
24. ATZĪST vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo lomu demokrātisko procesu tuvināšanā pilsoņiem; un ATZINĪGI VĒRTĒ to ieguldījumu Eiropas iestāžu līmenī, jo īpaši ar Reģionu komitejas starpniecību, saskaņā ar Līgumiem un subsidiaritātes principu; ATZĪST, ka izaugsme un labklājība Eiropas Savienībā kopumā var veicināt Eiropas pilsoņu līdzdalību demokrātiskajos procesos un tādējādi arī demokrātijas noturību. Šajā sakarā UZSVER kohēzijas un kopējo politiku būtisko nozīmi Savienības līmenī, cenšoties stiprināt saikni starp kopienām un sabiedrību.

25. PASVĪTRO, cik svarīga ir piekļuve neatkarīgiem un plurālistiskiem ziņu medijiem, tostarp reģionālajiem un vietējiem medijiem; ATGĀDINA, cik lietderīgs ir pārredzams un publiski atbildīgs finansiālais atbalsts visos līmeņos ziņu nodrošināšanai nepietiekami apkalpotām auditorijām un sabiedrības interešu žurnālistikai, tostarp par vietējiem jautājumiem, pilnībā ievērojot redakcionālo neatkarību; ATGĀDINA, ka ir jānodrošina mediju īpašumtiesību pārredzamība un jāaizsargā sabiedrības interešu žurnālistika saskaņā ar Eiropas Mediju brīvības aktu; un UZSVER, cik svarīgi ir veicināt piekļuvi uzticamai informācijai, jo īpaši digitālajā vidē, ikvienam un visā Savienībā, piemēram, ar jebkādu turpmāku Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas (AVMPD) pārskatīšanu un izmantojot ilgtspējīgus finansējuma avotus.
26. MUDINA Komisiju un dalībvalstis veicināt brīvu un plurālistisku mediju vidi, tādējādi garantējot piekļuvi uzticamai informācijai un demokrātiskam dialogam, un nodrošināt ES finansējumu attiecīgo mediju iniciatīvu atbalstam, neskarot notiekošās sarunas par DFS.
27. MUDINA dalībvalstis pastiprināt centienus, lai veicinātu drošus, iekļaujošus un labvēlīgus apstākļus demokrātiskai iesaistei visiem, vērstos pret šķēršļiem un veicinātu dzimumu līdztiesību un sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību un līderību politiskajā un sabiedriskajā dzīvē.
28. MUDINA dalībvalstis apmainīties ar informāciju un paraugpraksi, izmantojot valstu iestāžu tīklu pilsoņu līdzdalības jomā, ko Komisija pastiprināja 2026. gadā un kas varētu palīdzēt dalībvalstīm brīvprātīgi apmainīties ar kopīgiem rīkiem, metodiku un spēju veidošanas satvariem un tos izstrādāt, lai uzlabotu sabiedrības un kopienu noturību. MUDINA dalībvalstis veicināt aktīvu pilsoniskumu un sociālo kohēziju, atbalstot brīvprātīgas kopienu iniciatīvas, pilsonisko izglītību un medijpratības programmas un veicinot sadarbību ar attiecīgām vietējām ieinteresētajām personām, izglītības, kultūras un mantojuma institūcijām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

29. AICINA Komisiju palīdzēt dalībvalstīm veikt papildu brīvprātīgas darbības, lai iesaistītu jauniešus, jo īpaši tos, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*), produktīvi sakopojot paraugpraksi no visām dalībvalstīm.
30. AICINA Komisiju veicināt esošo ES finansēšanas instrumentu pilnvērtīgu izmantošanu, lai atbalstītu (tostarp ar tehnisko atbalstu) līdzdalības demokrātijas iniciatīvas, kas izstrādātas nolūkā veicināt visu pilsoņu iekļaušanu, tostarp tādu, kuri saskaras ar sociālekonomiskiem šķēršļiem, saskaņā ar to attiecīgajiem noteikumiem un pieejamo finanšu resursu ietvaros.
31. AICINA Komisiju, neskarot notiekošās sarunas par turpmākajām finanšu shēmām un to iznākumu, integrēt līdzdalības demokrātijas mehānismus digitālās, mediju un MI prātības programmās, cita starpā koncentrējoties uz mākslīgā intelekta (MI) izmantošanu un nepareizu izmantošanu, un veicinātdemokrātiska pilsoniskuma izglītību, izceļot paraugpraksi sabiedrības informēšanas kampaņās un starpnozaru partnerībās.

Stiprināt atbalstu pilsoniskās sabiedrības iesaistei

32. ATZĪST, ka neatkarīga, daudzveidīga un noturīga pilsoniskā sabiedrība līdztekus pilsoņu vadītām iniciatīvām veicina demokrātisku līdzsvara un atsvara sistēmu un demokrātijas noturību, piemēram, veicinot pārskatatbildības centienus. UZSVER, ka ir derīgi stiprināt pilsoniskās sabiedrības patiesu līdzdalību politikas veidošanā.
33. ATZĪMĒ, ka pilsoniskajai sabiedrībai ir vajadzīgs adekvāts un ilgtspējīgs finansējums; un MUDINA turpināt centienus racionalizēt un vienkāršot administratīvās procedūras, lai uzlabotu attiecīgo ES finansējuma plūsmu pieejamību atbalsttiesīgām organizācijām. UZSKATA, ka ir svarīgi nodrošināt, lai informācija par finansēšanas iespējām un konsultatīvajām iniciatīvām sasniegtu organizācijas, kas darbojas vietējā un reģionālajā līmenī, pienācīgi ņemot vērā subsidiaritātes principu.

34. AICINA Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt finansēšanas mehānismus, kas veicina ilgstošu iesaisti un aizstāvību, esošo attiecīgo programmu ietvaros un neapsteidzot notiekošās sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu. PASVĪTRO, ka lielāku uzsvaru varētu likt uz spēju veidošanas pasākumiem, tostarp tehnisko palīdzību, apmācību un konsultatīvo atbalstu, lai stiprinātu pilsoniskās sabiedrības organizāciju spēju piekļūt finansējuma iespējām un pārvaldīt tās.

Turpmākie pasākumi pēc Eiropas demokrātijas vairoga pieņemšanas

35. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņojumā par Eiropas demokrātijas vairogu izsludināto valstu iestāžu tīkla pilsoņu līdzdalības jomā stiprināšanu, Eiropas pilsoņu paneļdiskusiju par demokrātijas noturību, pilsonisko tehnoloģiju centru un jaunatnes politikas dialogiem, piemēram, ES jaunatnes dialogu.
36. AICINA Komisiju un dalībvalstis ņemt vērā, ka šajos secinājumos izvirzītie elementi ir atspoguļoti Eiropas Demokrātiskās noturības centra darbā (*ECDR*), papildinot, nevis dublējot darbu, ko veic valstu iestāžu tīkls pilsoņu līdzdalības jomā; šajā sakarā ATZĪMĒ, cik lietderīga ir brīvprātīga labas prakses un speciālo zināšanu apmaiņa ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetenci un subsidiaritātes principu.
37. MUDINA dalībvalstis iesniegt *ECDR* projektu priekšlikumus par iekļaujošu demokrātisko līdzdalību un visu pilsoņu iesaisti, pamatojoties uz valstu pieredzi strukturētos līdzdalīgos procesos un pilnībā ievērojot valsts kompetenci un institucionālo struktūru.
38. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir izveidots ikgadējais augsta līmeņa ministru forums par Eiropas demokrātijas vairogu, kas ir vērtīga platforma, lai analizētu attiecīgās darbības un veicinātu paraugprakses apmaiņu, tostarp attiecībā uz pilsoņu iesaisti.

39. UZSVER, ka Eiropas demokrātijas vairogs būs veiksmīgs tikai tad, ja tas aizsargās mūsu kopīgās vērtības un aizstāvēs mūsu pamattiesības. AKCENTĒ, ka ir svarīgi stiprināt demokrātiju ne tikai attiecībā uz tiem pilsoņiem, kuri jau iesaistās; un PASVĪTRO, ka pilsoņi, kuri redz, ka viņu viedoklis tiek atspoguļots lēmumu pieņemšanā, ir aktīvāki dalībnieki mūsu kopīgo vērtību aizstāvībā un demokrātijas stiprināšanā.
40. AICINA Komisiju ņemt vērā šos secinājumus Eiropas demokrātijas vairoga īstenošanā un pilnveidē.
41. APŅEMAS regulāri atgriezties pie jautājuma par iekļaujošu demokrātisko līdzdalību un sabiedrības un kopienu noturību.
-